

สำเนาเอกสารการคณะรัฐมนตรี
ฉบับที่ ๕๔๗๑ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๘
วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๘ | ๑๔๔

ศิวันทีสุต

ที่ ทส ๐๖๑๙/๖๙

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐

๙ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... จำนวน ๑๒๐ ชุด
  ๒. คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย จำนวน ๑๒๐ ชุด
  ๓. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... จำนวน ๑๒๐ ชุด
  ๔. แผ่นบันทึกข้อมูล จำนวน ๑ แผ่น
  ๕. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

ด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... มาเพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัติฯ ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๕ (๒) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงศ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กรมทรัพยากรน้ำ ได้ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นมา เพื่อให้มีกฎหมายแม่นบทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทย คณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบและบรรจุร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ในแผนพัฒนากฎหมายแห่งชาติประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ส่งร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ไปยังสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘

๑.๒ คณะกรรมการรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ได้มีมติเห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และได้ส่งร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไป ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้วตามเรื่องเสร็จที่ ๖๗๐/๒๕๕๘ และส่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาตราเป็นกฎหมาย แต่เนื่องจากอายุของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้สิ้นสุดลงก่อนจะพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้วเสร็จ และรัฐบาลในสมัยต่อมา มีมติไม่ยืนยันร่างพระราชบัญญัติที่ค้างการพิจารณาอยู่ในรัฐสภาทั้งหมด ส่งผลให้ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ตกไปจากการพิจารณา

ของรัฐสภา...

ของรัฐสภา ประกอบกับในช่วงระยะเวลาต่อมา ได้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหลายครั้ง จึงส่งผลให้ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ยังไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จลุล่วงลงได้

๑.๓ กรมทรัพยากรน้ำ ได้มอบให้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการศึกษาทบทวนหลักการและเนื้อหาสาระของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติตั้งก่อนล่าฯ โดยพิจารณาเนื้อหาจากร่างกฎหมายฉบับที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ร่วมกับร่างพระราชบัญญัติอื่นๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียโดยวิธีการจัดสัมมนาในทุกภาคทั่วประเทศ จำนวน ๕ ครั้ง

นอกจากนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรน้ำยังจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมทรัพยากรน้ำ พร้อมทั้งได้ส่งแบบสอบถามความคิดเห็นของร่างฯ ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง ๗๗ จังหวัด สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด จำนวน ๗๗ แห่ง ตลอดจนหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕๐ แห่ง

๑.๔ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรน้ำ ได้เสนอให้ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... บรรจุอยู่ในแผนนิติบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๕๕- ๒๕๕๘ และคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบแผนการตรวจสอบกฎหมายที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามนโยบายและแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ (แผนนิติบัญญัติ) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีเสนอ และให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว และมีกำหนดระยะเวลาที่คาดว่าจะเสนอร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๗

๑.๕ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรน้ำ ได้มีหนังสือ ที่ ทส ๑๖๑๙/๒๗๕๗ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๖ เสนอร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี

๑.๖ สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๓๗๗๘ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๖ แจ้งว่า เป็นจากได้มีพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๖ สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีจึงขอส่งร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... คืนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วยความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีชุดใหม่ที่เข้ามาบริหารราชการแผ่นดินแล้ว และเสนอไปยังคณะกรรมการรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง โดยดำเนินการจัดทำเรื่องให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ และระบุเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

เนื่องจากปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำที่ความรุนแรงมากขึ้นทุกปีและเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการขาดแคลนน้ำ การเย่งซิงน้ำ ปัญหาภัยแล้ง ปัญหาน้ำท่วม อีกทั้งปัญหาการบริหาร

จัดการน้ำยังทำให้ผู้ที่ไม่มีพลังต่อรองทางเศรษฐกิจอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ จึงต้องมีกฎหมายแม่บทเพื่อให้การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำดำเนินการไปอย่างเป็นระบบและเป็นธรรมบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงมีความจำเป็นต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ต่อคณะกรรมการดูแลรักษาฯ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการดูแลรักษาฯ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามแผนการตราชฎามที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๔๔ – ๒๕๕๙ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ซึ่งเร่งรัดการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการและส่งเสริมให้เกิดการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... เป็นร่างกฎหมายที่ตราขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

(๑) ให้มีกฎหมายแม่บทสำหรับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การพื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

(๒) ให้มีองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำและระดับผู้ใช้น้ำ ภายใต้แนวคิดการกระจายอำนาจไปสู่ชุมชนในระดับลุ่มน้ำและมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวนบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำอย่างแท้จริง

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรน้ำที่เป็นธรรมและเหมาะสม โดยแบ่งการใช้น้ำออกเป็น๓ ประเภท ซึ่งการใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง ได้แก่ การใช้น้ำเพื่อการดื่มชีพ การอุปโภคบริโภคในครัวเรือน รวมทั้งการใช้น้ำตาม Jarvis ประเภทน้ำที่ใช้ในประเทศไทย ในประเทศ ไม่ต้องขออนุญาต และการใช้น้ำประเภทที่สอง ซึ่งเป็นการใช้น้ำในปริมาณมากเพื่อการอุตสาหกรรมหรือการเกษตร เพื่อการพาณิชย์ การประปา การท่องเที่ยว และการใช้น้ำประเภทที่สาม ซึ่งเป็นการใช้น้ำในปริมาณมาก อันส่งผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือส่งผลกระทบข้ามลุ่มน้ำ จะต้องขออนุญาตใช้น้ำโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดูแลรักษาฯ หรือคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และในการจัดสรรน้ำและการอนุญาตใช้น้ำ ให้คำนึงถึงการใช้น้ำประเภทที่หนึ่งและการใช้น้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศน์เป็นลำดับแรก

(๔) กำหนดให้มีมาตรการป้องกันและบรรเทาภาวะน้ำแล้ง และภาวะน้ำท่วมแบบบูรณาการ ที่มีประสิทธิภาพ

(๕) กำหนดมาตรฐานการอนุรักษ์ การพัฒนา ตลอดจนการควบคุมและตรวจสอบ ทรัพยากรน้ำสาธารณะ

(๖) กำหนดความรับผิดทางอาญาและความรับผิดทางแพ่งในกรณีที่ทำให้เกิด ความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำ

(๗) ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

(๗.๑) เกิดความเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพในการใช้ การพัฒนา การบริหาร จัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของประเทศไทย เป็นสาเหตุให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและเป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป

(๗.๒) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และประชาชนทุกคนมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรน้ำตามหลักสิทธิมนุษยชนเพราหมาลักษณะการจัดสรรน้ำที่เป็นธรรมและเหมาะสม

(๗.๓) มีองค์กรระดับชาติและระดับลุ่มน้ำที่รับผิดชอบด้านทรัพยากรน้ำที่ชัดเจน ประชาชนสามารถติดต่อประสานงานได้โดยตรง รวมทั้งให้มีองค์กรระดับลุ่มน้ำที่รับเรื่องร้องทุกษ์ ไกล่เกลี่ยและขึ้นขาด ข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำทำให้ไม่ต้องมีการฟ้องร้องคดีในศาล

(๗.๔) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายและองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อประโยชน์ร่วมกันเกี่ยวกับ การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การพัฒนาและขออนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

๔.๒ ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... มีสาระสำคัญทั้งหมด ๑๐ หมวด ๙๙ มาตรา ประกอบด้วย

(๑) ทรัพยากรน้ำสาธารณะ ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... กำหนดให้ หมายความรวมถึงน้ำในแหล่งน้ำที่ประชาชนใช้หรือที่ส่วนน้ำให้ประชาชนใช้หรือโดยสภาพประชาชนอาจใช้ ประโยชน์ร่วมกัน และให้หมายความรวมถึง แม่น้ำ ลำคลอง ทางน้ำ ปีง แหล่งน้ำใต้ดิน ทะเลสาบ ทะเล อาณานิคม พื้นที่ชุมน้ำ แหล่งน้ำตามธรรมชาติอื่น ๆ แหล่งน้ำที่รัฐจัดสร้างหรือพัฒนาขึ้นเพื่อให้ประชาชนใช้ ประโยชน์ร่วมกัน และแหล่งน้ำระหว่างประเทศที่รัฐอาจนำมาใช้ประโยชน์ได้

(๒) สิทธิในน้ำ ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... กำหนดให้น้ำเป็นของส่วนรวม บุคคลมีสิทธิใช้น้ำได้เท่าที่จำเป็นแก่ประโยชน์ในกิจกรรมหรือที่ดินของตน และสามารถกักเก็บน้ำไว้ได้ แต่ต้อง ไม่เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่บุคคลอื่น

(๓) องค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... กำหนดให้มีองค์กรที่เกี่ยวข้อง ๓ ระดับ ได้แก่ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ คณะกรรมการลุ่มน้ำ และองค์กรผู้ใช้น้ำ

(๔) การจัดสรรน้ำ ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... กำหนดให้มีการใช้ ทรัพยากรน้ำสาธารณะแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท ได้แก่ การใช้เพื่อดำรงชีพ (มาตรา ๓๖(๑)) การใช้เพื่อการ พาณิชย์ (มาตรา ๓๖(๒)) และการใช้ในกิจกรรมขนาดใหญ่ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบข้ามลุ่มน้ำ (มาตรา ๓๖(๓)) โดยการใช้ประเภทที่สองและที่สามต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตจากหนังสือ เจ้าหน้าที่

(๕) ภาระน้ำแล้ง ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... กำหนดมาตรการในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำแล้งที่เกิดขึ้น โดยจัดให้มีการจัดทำแผนรองรับภาระน้ำแล้งขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า ทั้งแผนกรณีปกติซึ่งสามารถหมายได้ว่าจะเกิดภาระน้ำแล้งในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และแผนกรณีฉุกเฉินที่มีภาระน้ำแล้งเกิดขึ้นโดยฉับพลัน

(๖) ภาระ...

(๖) ภาระน้ำท่วม ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... กำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่เกิดขึ้น โดยจัดให้มีการจัดทำแผนรองรับภาระน้ำท่วมซึ่งไว้เป็นการล่วงหน้า ทั้งแผนกรณีปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาระน้ำท่วมในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นประจำ และแผนกรณีฉุกเฉินที่มีภาระน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลันและยังกำหนดให้ในกรณีจัดทำแผนต้องมีรายละเอียด เกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาระน้ำท่วม นอกจากนี้ยังกำหนดให้คณะกรรมการ ลุ่มน้ำต้องจัดทำระบบเตือนภัยน้ำท่วมซึ่ง ทั้งนี้ในการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม และน้ำแล้งต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

(๗) การอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... กำหนดมาตรการในการอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะไว้หลายประการ เช่น การคุ้มครองแหล่งต้นน้ำลำธาร หรือการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีเขตติดต่อ ที่ดินที่อยู่ได้แหล่งน้ำ หรือที่ดินกร้างว่างเปล่าริมแหล่งน้ำ เพื่อมิให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะหรือการกำหนดห้ามมิให้บุคคลใดก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำเป็นต้น

(๘) การควบคุมและตรวจสอบทรัพยากรน้ำ ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ให้สำนักงานพัฒนาฯ เจ้าหน้าที่ในการเข้าไปที่สถานที่หรือที่ดินเพื่อตรวจสอบและจับกุมได้ รวมถึงการทำลายสิ่งกีดขวาง อันอาจเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย ชั่งเทียบได้กับอำนาจในการตรวจสอบคันของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เพื่อให้มีการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายได้

(๙) ความรับผิดทางแพ่ง ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... กำหนดให้บุคคลที่จะใจ หรือประมาทเลินเล่อกระทำโดยผิดกฎหมายก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรน้ำสาธารณะต้องรับผิดทางแพ่ง แต่ถ้าก่อให้เกิดมลพิษต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะไม่จำเป็นต้องกระทำการโดยใจหรือประมาทเลินเล่อ ก็ต้องรับผิดชอบเช่นเดียวกัน ยกเว้น ยังกำหนดให้นายจ้าง ตัวการ หรือผู้ว่าจ้าง รับผิดร่วมด้วยในกรณีที่เป็นการกระทำของลูกจ้าง ตัวแทนหรือผู้รับจ้าง และถ้านิติบุคคลเป็นผู้กระทำให้เกิดความเสียหาย ผู้แทนนิติบุคคล กรรมการ ผู้มีอำนาจ ผู้จัดการต้องร่วมรับผิดด้วย ถ้ามีส่วนในการกระทำไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมต่อความเสียหายนั้น นอกจากนี้ยังได้กำหนดความรับผิดเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทนให้ครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการชั้ด มลพิษด้วย

(๑๐) บทกำหนดโทษทางอาญา ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... กำหนดให้ความผิดทั้งการฝ่าฝืนการใช้น้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ในกฎหมายทั่วไป หรือการขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือการบุกรุกทรัพยากรน้ำสาธารณะ มีความผิดซึ่งโดยส่วนใหญ่มีโทษจำคุกและมีโทษปรับสูงแต่ในกรณีที่เป็นความผิดไม่ร้ายแรงให้โทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี ให้เปรียบเทียบคดีโดย พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ และให้ถือว่าคดีอาญาเลิกกันโดยไม่ต้องพ้องศาลม

๔. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๕ หน่วยงาน ที่เสนอความเห็นด้วย/เห็นชอบ ในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... สรุปได้ดังนี้ คือ

(๑) สำนักงาน...

(๑) สำนักงาน ก.พ. เห็นด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำพ.ศ. .... ที่ผ่านการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว เพื่อให้มีกฎหมายแม่บทสำหรับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การอนุรักษ์ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำอย่างมีเอกภาพ ซึ่งจะทำให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและเป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป

(๒) สำนักงาน ก.พ.ร. เห็นด้วยกับหลักการที่กรมีกฎหมายแม่บทว่าด้วยการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ตลอดจนการมีองค์กรบริหารจัดการน้ำ ทั้งในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ และระดับผู้ใช้น้ำ ภายใต้แนวคิดการกระจายอำนาจไปสู่ชุมชนในระดับลุ่มน้ำ และมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่วนบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำอย่างแท้จริง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำดำเนินการไปอย่างเป็นระบบ เกิดความเป็นเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน

(๓) กระทรวงพาณิชย์ เห็นด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... เพื่อให้มีกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการน้ำของประเทศไทย การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำด้านการนำไปอย่างเป็นระบบและเป็นธรรม ซึ่งจะเป็นกลไกให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำต้องปฏิบัติได้ อำนวยความเป็นธรรมแก่ทุกภาคส่วน และเป็นกติกาในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งต้องทำให้เกิดเอกภาพ ลดการข้าช้อน ลดงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและประเทศชาติ

(๔) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ....

(๕) กระทรวงอุตสาหกรรม มีความเห็นว่า ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายหลักที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำไว้โดยเฉพาะ และเพื่อให้มีการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างยั่งยืน และเป็นธรรม ตลอดจนเป็นการคุ้มครอง ฟื้นฟู และอนุรักษ์แหล่งน้ำ โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ประกอบกับ ตามรายงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแจ้งว่า 朗กภูมายังดังกล่าวเคยผ่านการเห็นชอบของคณะกรรมการรัฐมนตรีในคราวการประชุม เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ และผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว จึงเห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ....

(๖) สำนักงานศาลยุติธรรม เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ....

(๗) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เห็นด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ประกอบกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว

(๘) สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับมาตรา ๓๖ การใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะ ควรมีการให้คำนิยามของการใช้น้ำประเภทที่ ๑ การเกษตรเพื่อยั่งยืน และการใช้น้ำประเภทที่ ๒ การเกษตรเพื่อการพาณิชย์ ให้ชัดเจน เนื่องจากจะเกี่ยวข้องกับการขอใบอนุญาตใช้น้ำ และในเรื่องการกำหนดสิทธิในการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะควรจัดลำดับความสำคัญของการใช้น้ำทั้ง ๓ ประเภทหรือไม่ ว่ากลุ่มใดจะมีความสำคัญเป็นลำดับแรกในกรณีน้ำขาดแคลน

(๙) กระทรวงมหาดไทย...

(๙) กระทรวงมหาดไทย มีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... มีสาระสำคัญเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำที่ทวิความรุนแรงมากขึ้นทุกปี และเกิดชื้นในหลายพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการขาดแคลนน้ำ การแยกซึ่งน้ำ ปัญหากัยแสลง ปัญหาน้ำท่วม อีกทั้งปัญหาการบริหารจัดการน้ำยังทำให้ผู้ที่ไม่มีพลังต่อรองทางเศรษฐกิจอยู่ฐานะที่เสียเบรี่ยบ จึงต้องมีกฎหมายเม่นที่เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำดำเนินการไปอย่างเป็นระบบ และเป็นธรรมบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบกับได้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียแล้ว ดังนั้น จึงเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ทั้งร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... เกี่ยวข้องกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วย

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความเห็นชอบด้วยในหลักการที่ควรมีกฎหมายเฉพาะด้านที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำ

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีความเห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ....

- กรมที่ดิน มีความเห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ....

- กรมโยธาธิการและผังเมือง มีความเห็นชอบด้วยในหลักการ

(๑๐) กระทรวงการคลัง มีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... มีเจตนาرمย์ที่จะให้มีกฎหมายสำหรับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษาพื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ในภาพรวม รวมทั้งจัดตั้งองค์กรบริหารจัดการน้ำทั้งในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ และระดับผู้ใช้น้ำ โดยคำนึงถึงศักยภาพลุ่มน้ำ จัดหาและจัดสรรน้ำ ให้เพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ ด้วยการบูรณาการระบบน้ำในประเทศ จึงเห็นควรให้ความเห็นชอบในหลักการ

(๑๑) สำนักงบประมาณ มีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ตราขึ้นเพื่อให้เป็นกฎหมายเม่นที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำฉบับแรกของประเทศไทย เพื่อใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการ การอนุรักษ์ และแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำอย่างเป็นเอกภาพ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และมีการจัดตั้งองค์กรการบริหารจัดการน้ำทั้งในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ และระดับผู้ใช้น้ำ รวมทั้งได้ผ่านการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว จึงเห็นควรที่คณะกรรมการรับผิดชอบให้ความเห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ....

(๑๒) สำนักงานอัยการสูงสุด เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ....

(๑๓) กรุงเทพมหานคร เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ฉบับนี้ เนื่องจากปัจจุบันปัญหาทรัพยากรน้ำอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงานและอำนาจหน้าที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับ ขาดเอกภาพ การมีกฎหมายเม่นที่กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในการควบคุมการใช้น้ำ การบริหารจัดการน้ำ และการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนย่อมเป็นประโยชน์ทั้งแก่ผู้ใช้น้ำและหน่วยงานที่ปรับหารจัดการน้ำ

(๗๔) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... มีหลักการและเหตุผลเช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๖๗๐/๒๕๕๐ อย่างไรก็ต้องร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... นี้มีสาระแตกต่างจากร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการพิเศษ) ในบางประเด็น โดยเฉพาะการกำหนดบทบัญญัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้ง และปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม เพิ่มเติมจากเดิม โดยกำหนดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากภาวะน้ำท่วม รวมทั้งตัดการจัดตั้งกองทุนทรัพยากรน้ำออก หากคณะกรรมการรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการของร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... และส่งให้สำนักงานกฤษฎีกាដูроверแล้ว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะได้ดำเนินการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ตามอำนาจหน้าที่ ต่อไป

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. .... ที่ผ่านการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำทราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ดาว พงษ์ รัตนสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรน้ำ
กลุ่มงานนิติการ
โทร. ๐-๒๒๗๑-๖๐๐๐ ต่อ ๖๕๑๕
โทรสาร ๐-๒๒๗๘๘-๖๖๐๑